مطالعه تجربي تأثير هيدروديناميكي تغيير زاويه ياشنه به كمك

ودج در شناور تندرو تک بدنه

یرویز قدیمی'، سید مهدی ساجدی' محمد شیخالاسلامی"

استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشکده مهندسی دریا؛ pghadimi@aut.ac.ir ^۲استادیار دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین ^(علیهالسلام) ^۳کارشناسی ارشد مهندسی دریا، دانشگاه صنعتی امیر کبیر، دانشکده مهندسی دریا

چکندہ

شناور تندرو از جمله سازههای دریایی است که دارای طراحی پیچیده میباشد. پایداری و سرعت دو فاکتور مهم در ساخت شناور تندرو است. جذابیت و پیچیدگی این نوع شناور باعث شده محققین بسیاری در این زمینه فعالیت کنند. در این مقاله به بررسی تجربی تأثیر ودج بر روی پایداری و مقاومت شناور تندرو تکبدنه پرداخته شده است. شناور موردبررسی دارای ددرایز ثابت بوده و نسبت طول به عرض آن ۴٫۸ می باشد. تستها در اعداد فرود عرضی ۰٫۱ الی ۴٫۲۶ در آزمایشگاه ملی دریایی خلیجفارس انجام شدهاست. پارامترهای اندازه گیری به ترتیب تریم، رایزآپ، مقاومت، طول خیس چاین و کیل می باشد. شناور در سرعت ۸ متر بر ثانیه ناپایدار می شود. برای پایدار شدن شناور از یک ودج استفاده می شود که دارای ارتفاع ۵ و طول ۹۲ میلیمتر می باشد. مقاومت شناور در این حالت کمتر می شود و پروپویزینگ شناور از بین می رود. واژەھاي كليدى

شناور تندرو، مدل آزمایشگاهی، ودج، یرویویزینگ، مقاومت.

Experimental Study of the hydrodynamic effect of angel change on stern by wedge in high speed boat of mono hull

Parviz ghadimi¹, seyyed Mahdi sajedi², Mohammad Sheikholeslami³

Abstract

High speed craft is one of the most sophisticated marine vehicles. Stability and speed are two important factors in the construction of planing hulls. The attractiveness and complexity of this type of vessel has led many researchers to work in this field. In the current paper, the effect of wedge on the stability and resistance of a mono-hull high speed craft is experimentally investigated. The studied vessel has a constant deadrise angle and the length to width ratio is 4.8. The tests were conducted at transverse Froude numbers of 0.1 - 4.26 at the National Iranian Marine Laboratory. The measured parameters are trim, rise up, resistance and the wetted length of chine and keel. The vessel at the speed of 8 m/s was unstable. To stabilize the vessel, a wedge with a height of 5 mm and a length of 92 mm has been used. In this case, in addition to the absence of porpoing, the resistance of the vessel, decreases.

Keywords

High speed craft, experimental model, wedge, propoising, resistance.

۱– مقدمه

امروزه بهبود عملکرد شناورهای پروازی از جدی ترین دغدغههای طراحان حوزه دریایی می باشد. علت این اهمیت کاربرد روزافزون این شناورها در بخشهای نظامی، مسافری، ورزشی و تفریحی میباشد. عملکرد شناور پروازی از جنبههای مختلف نظیر پایداری، دریامانی، قابلیت مانور و مقاومت در آب ساکن و در حضور امواج موردمطالعه قرار می گیرد. پیشنیاز هر گونه اصلاح و بهبود این قابلیتها ایجاد درک مناسب از رفتار هندسه پروازی میباشد. بدین منظور، تحقیقات اولیه در این زمینه، عمدتاً با استفاده از روشهای آزمایشگاهی و تحلیلی با هدف ايجاد فرمول هايى جهت تخمين عملكرد اين شناورها انجام شد [3-1]. این روند، یعنی ایجاد مدل های ریاضی جهت تخمین عملکرد شناورهای پروازی، در دهههای اخیر نیز همچنان با قدرت پیگیری می شود [8-4]. از اینرو با وجود چنین پسزمینه گسترده و سازمانیافته پیرامون عملکرد این شناورها، ایجاد ایدههای جدید جهت بهبود عملكرد آنها دور از انتظار نیست. بعضی از این ايدهها بااينكه به چندين دهه قبل مي گردند، اما مطالعه همهجانبه بر روی آنها تا همین چندی پیش به علت ضعف اطلاعاتی مقدور نبود. برای مثال با وجود تحقیقات گسترده توسط Clement و Pope در سال ۱۹۶۱ بر روی شناورهای پلهدار، ایجاد روابطی جهت تخمین عملکرد شناورهای تک پله و دوپله به ترتیب تا اواخر دهه گذشته [9] و اوایل این دهه [10] انجام نشد. از دیگر ایدههای مطرحشده در این زمینه میتوان نصب ملحقاتی نظیر فلپ پاشنه، اینترسپتور و گوه را بر روی شناور نام برد. این ملحقات عموماً مكانيزمهای بهبود تريم ناميده میشوند. علت این نام گذاری این است که با استفاده از آنها، زاویه تريم شناور كاهش مييابد [11]. اين امر ميتواند منجر به كاهش مقاومت شود؛ اما نكته قابل توجه اين است كه هرچند در شناورهای تجاری بزرگ، کاهش مقاومت یکی از تأثیر گذارترین عوامل در توجیه اصلاح بدنه شناور است، در شناورهایی با حساسیت شناورهای پروازی، کاهش مقاومت بهتنهایی نمی تواند نصب یک ملحقه به شناور را توجیه کند. برای مثال، گسترش روزافزون شناورهای پله دار، علاوه بر مقاومت كمتر این شناورها نسبت به شناورهای بدون پله [14-12]، ناشی از پایداری دینامیکی و درياماني مناسب اين شناورها مي باشد [16-16].

تحقیقات انجامشده بر روی مکانیزمهای بهبود تریم هم نشانگر این است که استفاده از آنها در شرایط خاص، علاوه بر کاهش مقاومت [17]، ایجاد تعادل دینامیکی در سرعتهای بالا و جلوگیری از وقوع پورپویزینگ در آب آرام [18] را به دنبال دارد که ادامه تحقیقات در این زمینه را توجیه می کند. ساویتسکی و براون [19] در سال ۱۹۷۶ به ایجاد روابطی برای تخمین عملکرد این شناورهای دارای گوه در پاشنه ترانسوم پرداختند. روش آنها برای ایجاد این روابط بر پایه تحقیقات انجامشده در سال ۱۹۶۴ توسط ساویتسکی [20] بود. بهطوری که با استفاده از آنها مقادیر پارامترهایی نظیر مقاومت و لیفت شناور قابل تعيين بود. پس از آن، ميلوارد [18] بهصورت آزمایشگاهی اثر نصب گوه را بر لیفت دینامیکی، تریم و مقاومت شناور موردبررسی قرار داد. بهعلاوه، کارافیات و فیشر [17] پیشنهادهایی برای طراحی گوه بهطوریکه سبب بهبود بازده عملکردی شناور و کاهش مصرف سوخت سالانه آن شود، ارائه دادند. همچنین، کامینگ و همکاران [21] نشان دادند که نصب گوه بر روی شناور می تواند حتی منجر به کاهش کاویتاسیون پروانه گردد. به از سوی دیگر، جانگ و همکاران [22] عملکرد گوه را بر روی شناور مسافربری را بهصورت عددی بررسی کردند.

از دیگر، ابزارهای کنترل تریم میتوان اینترسپتور را نام برد که صفحهای نازک است که بر روی ترانسوم یا در نزدیکی آن نصب می شود. این ملحقه سبب کنترل تریم و هدایت شناور می شود و با تغییر در توزیع فشار حول شناور، سبب تغییر لیفت، درگ و مرکز فشار حول شناور می گردد که ایجاد تریم جدید در آن را به دنبال دارد. یکی از اولین تحقیقاتی که اثر اینترسپتور را بر مقاومت شناور موردبررسی قرار داده است، توسط سای و همکاران [23] در سال ۲۰۰۳ انجام شد. آنها نشان دادند که بهترین عملکرد مقاومتی شناوری که مورد تست آزمایشگاهی قرار گرفته بود، در عدد فرود حجمی بین 2.0 تا 3.0 قرار داشت. بریزولارا [24] در سال ۲۰۰۵ با استفاده از یک کد سیاف دی سطح آزاد RANSE به مطالعه مدل دوبعدی اینترسپتورها پرداخت. در نهایت با بهدست آوردن توزیع فشار و سرعت، متدی پیشنهاد کرد که با استفاده از آن، میتوان نیروهای اینترسپتور را بهدست آورد. در همین راستا، ریجنز و همکاران [25] در سال ۲۰۱۱ ویژگیهای هیدرودینامیکی اینترسپتورها را

7 2

سال بیستم/ شماره ۵۸/ بهار و تابستان۰۰۶۱

با انجام تستهای گسترده در حوضچه کشش در حضور موج موردبررسی قرار داد. کریمی و همکاران [26] در سال ۲۰۱۳ بهصورت پارامتریک اثر اینترسپتور را بر عملکرد شناور پروازی بررسی کرد و با یک تحلیل آماری اثر عمق این ملحقه را بررسی کرد. اخیراً منصوری و فرناندز [27] هم در سال ۲۰۱۵ با استفاده همزمان از روشهای عددی و تست آزمایشگاهی، اثرات هیدرودینامیکی اینترسپتور را بر یک صفحه مسطح دوبعدی بررسی کردند.

با توجه به تاریخچه، استفاده از گوه در ترانسوم شناور، زمانی بهعنوان یک مزیت به شمار میرود که بهبود همزمان عمده عملکردهای آن را به دنبال داشته باشد. به همین خاطر، اکثر تحقیقات ذکرشده، مزیت کاربرد گوه را بر روی انواع خاص شناورها و از دیدگاه کاربردی موردمطالعه قرار دادند؛ لذا استفاده از نتایج آنها در مورد شناورهای دیگر عملاً ممکن نیست. ازاینرو، در مقاله حاضر، اثر نصب گوه بر روی یک شناور پروازی مدل با نسبت طول به عرض 4.8 و ددرایز ثابت بهعنوان یک مدل نسبتاً مشابه با فرم بدنه عمومی شناورهای پروازی جهت ایجاد اطلاعات مناسب برای معتبرسازی تحقیقات آتی نویسندگان، بهصورت آزمایشگاهی موردمطالعه قرار می گیرد. این بررسی در عدد فرود عرضی بین ۰٫۱ تا ۴,۲۶ انجام می شود و پارامترهای تریم، رایزآپ، مقاومت، طول خیس چاین و کیل اندازه گیری می شود. همچنین وقوع پورپویزینگ هم در صورت وقوع گزارش خواهد شد.

۲-تعریف فیزیکی مدل

۲3

شناور انتخاب شده در این پژوهش از نوع شناور تندرو پروازی تکبدنه میباشد. این مدل مقیاس یکبه پنج شناور تک بدنه پروازی Vee شکل میباشد و جنس آن فایبرگلاس بوده، مشخصات اصلی مدل در جدول ۱ و شکل ۱ آورده شده است. این بدنه همان طورکه در شکل ۱ نشان داده شده است از موقعیت A تا B با زاویه ثابت ددرایز $^{0}24$ میباشد و از موقعیت B تا C زاویه ددرایز بین 25 تا 40 درجه تغییر میکند. این بدنه بدون پلههای طولی و عرضی میباشد. نسبت طول به عرض شناور 4.78

جدول ۱: مشخصات مدل					
پارامتر	اندازه				
LOA	2638.31 mm				
LCG	791.49 mm of transom				
VCG	184.6 mm				
LBP	2368.18 mm				
C_{\varDelta}	0.5096				
Mass	86.024 kg				
V	0.08585 mm^3				
Draft (forward)	186.45 mm				
Draft (transom)	89.81 mm				
Statics trim	2.34 deg				
Design draft	146.57 mm				
beam	551.9 mm				
C_{v}	0-4.29				
Fr_L	0-2.35				

شکل ۱: مدل سهبعدی پوسته بدنه شناور

۳-مشخصات حوضچه کشش

این آزمایشها در حوضچه کشش ملی دریایی خلیجفارس انجام و مشخصات اصلی این حوضچه در جدول شماره ۲ و تصویری از کریر آن در شکل ۲ آورده شده است. سیستم اندازه گیری مورداستفاده در حوضچه آزمایش شده از نوع ارابه ریلی سرنشین دار بوده و قابلیت اندازه گیری پارامترهای مختلف هیدرودینامیکی دارد.

شکل ۲: نمایی از ارابه کشش حوضچه آزمایشگاه ملی دریایی خلیجفارس

در شکل ۳ نمایی از شناور و موقعیت پتانسومترها نشان داده شده است. همان گونه که ملاحظه می شود بر روی شناور ۲ پتانسیومتر و یک لود سل برای محاسبه مقاومت با زاویه ۲۴ درجه نصب شد است.

جدول ۲: مشخصات حوضچه کشش

پارامتر	اندازه
Length of canal	400 m
Width of canal	6 m
Depth of canal	4 m
Velocity max of carrier	18 m/s
Density of towing tank	1002 kg/m ³
water	
Viscosity of towing tank	<i>9/75831E-07</i>
water	
Temperature of water	21^{0}

شکل ۳: موقعیت شناور در حوضچه

تستها بر روی سه مدل مختلف انجام شده است. در حالت اول شناور همان طور که مشخصات آن در جدول شماره یک آورده شده است بدون ودج و مرکز ثقل آن در ۳۰ درصدی پاشنه قرار دارد. رفتار شناور طبق آزمایشهای انجام شده از سرعت ۸ متر بر ثانیه به بعد دارای ناپایداری طولی میباشد، برای رسیدن به سرعتهای پایدار باید پروپویزینگ شناور حذف شود. یکی سرعتهای پایدار باید پروپویزینگ شناور حذف شود. یکی شقل و نیروی هیدرودینامیکی میباشد. در شناور اصلی بنا به دلایل مختلف از جمله محدودیت مکان موتور، تغییر موقعیت ثقل مشکل است. در این مقاله دو نمونه ودج با توجه به لایه مرزی طبق کار آماری صورت گرفته در شکل میباشد. برای سرعت ۱۰ متر بر ثانیه ارتفاع لایه مرزی میباشد. برای سرعت ۱۰ متر بر ثانیه ارتفاع لایه مرزی در تستهای انجام شد مشاهده گردید که شناور در سرعت ۸ متر بر ثانیه به بعد دارای ناپایداری طولی میباشد. مقدار تریم در ابتدا افزایش و سپس کاهش مییابد؛ اما رایز آپ شناور در ابتدا کاهش و سپس افزایش مییابد. در دو عدد فرود در نمای جانبی تریم شناور نشان داده شده است. با افزایش عدد فرود تریم افزایش یافته است.

شکل ۷: نمای جانبی در اعداد فرود مختلف برای حالت بدون ودج برای رفع ناپایداری طولی در ابتدا ودج شماره یک یعنی ودج با ارتفاع ۱۰ میلیمتر تست شده است. نتایج در جدول شماره ۴ آورده شده است. تریم استاتیک در سه حالت ۲٫۳۴ درجه میباشد.

جدول ۴: نتایج مدل با ودج ۱۰ میلیمتری

V m/s	Fr∟	Rise up at CG(mm)	Dynamics trim	Lc	Lκ	R⊤(KgF)
1	0/21	-0/71	2/36	1590	2235	1/028
2	0/43	-5/37	3/24	1546	2188	5/75
3	0/64	8/07	4/93	1228	2021	10/5
3/5	0/75	18/40	4/64	1117	2020	10/78
4	0/85	27/28	4/35	1026	2008	11
5	1/07	42/42	3/77	845	1980	11/79
6	1/28	54/65	2/96	625	2012	12/75
7	1/49	62/84	2/01	310	2075	14/56
8	1/71	63/18	1/16	143	2165	17/7
9	1/92	64/25	0/46		2186	21/77
10	2/1	63/88	0/11		2213	26/58

< °

در جدول ۴ میتوان این گونه استنباط کرد که نمودار مقاومت به سرعت سه ناحیه تقسیم می شود. در ناحیه اول که تا عدد فرود ۰/۵ می باشد، مقاومت ها به نسبت یکسان است اما در ناحیه دوم یعنی بین عدد فرود ۰/۵ تا ۱/۴۵ مقاومت ودج کاهش پیدا کرده و در ناحیه سوم یعنی اعداد فرود بالاتر از ۱/۵ که شناور پایدار شده و مقاومت نسبت به حالت بدون ودج کاهش یافته و شناور پایدار تر

شده است. در شکل شماره ۷ مقدار تریم شناور در حوضچه نشان داده شده است.

شکل ۸: نمای جانبی در اعداد فرود مختلف برای حالت ودج ۱۰ میلیمتر در سری سوم تستها از ودج با ارتفاع ۵ میلیمتر استفاده شده است. نتایج در جدول شماره ۵ آورده شده است.

جدول ۵: نتایج مدل با ودج ۵ میلیمتری

V	Fr∟	Rise up	Dynamics	1.	1	$D_{-}(K_{\alpha}E)$
m/s		at CG	trim	Lc	Lĸ	KT(KGF)
1	0/21	-0/17	2/42	1455	2182	0/95
2	0/43	-6/32	3/44	1529	2174	5/56
3	0/64	6/23	5/44	1202	1998	10/8
4	0/85	26/87	5/27	993	1936	11/56
5	1/07	45/13	5/22	791	1855	12/17
6	1/28	57/92	4/52	648	1860	12/33
7	1/49	67/62	3/65	454	1897	13/2
8	1/71	70/89	2/89	305	1953	15/07
9	1/92	74/78	2/23	83	1996	17/6
10	2/1	75/52	1/66		2043	20/78
11	2/31	77/28	1/19		2079	24/81

از نتایج گرفته شده استنباط می شود مقاومت کاهش یافته و تریم در حالت مناسبی نسبت به مدل شماره ۲ قرار دارد. در شکل ۹ نمای جانبی و تریم شناور در حالت ودج با ارتفاع ۵ میلی متر نشان داده شده است. تریم شناور در این حالت بیشتر از تریم با ارتفاع ودج ۱۰ میلی متری می باشد.

شکل ۹: نمای جانبی شناور در حالت ودج با ارتفاع ۵ میلیمتر نتایج مقایسه مقاومت به سرعت در سه حالت، تریم دینامیکی و رایز آپ در مرکز ثقل بهصورت نمودارهای شمارههای ۱۰، ۱۱ و ۱۲ آورده شده است.

شکل ۱۰: نمودار مقایسهای بین مقاومت به سرعت سه مدل ودج شماره ۲ جز در ابتدای منطقه هامپ در تمام شرایط وضعیت بسیار مطلوب داشته و در اعداد فرود بالای ۱٫۵ تا ٪۲۰ کاهش مقاومت همراه با پایداری مناسب را دارا می باشد.

تریم مدل شماره ۲ از مدل شماره یک کمتر بوده و به این مفهوم است که مقاومت کاهش یافته است.

۴: جمع بندی و پیشنهادها

در این مقاله عملکرد یک شناور پروازی تک بدنه در اعداد فرود ۰/۲۱ الی ۲/۳۱ بررسی شده است. در شناور مدل یک که بدون ودج میباشد در سرعت ۸ متر بر ثانیه شناور دچار ناپایداری طولی می شود؛ اما به کمک دو ودج با ارتفاع ۵ و ۱۰ میلیمتر و سطح یکسان ۹۲ میلیمتر، پروپویز شناور از بین میرود. علاوه بر آن مقاومت شناور در ودج با ارتفاع ۵ میلیمتر کمتر از ۱۰ میلیمتری میباشد. در این مقاله رایزآپ مرکز ثقل و زاویه تریم دینامیکی بین سه حالت بررسی شده و مشاهده شده است در بین این سه حالت، مدل بدون ودج بیشترین زاویه رأس در اعداد فرود ۶/۶ به بعد را دارا میباشد. با توجه به اینکه عملاً با گذاشتن ودج زاویه رأس شناور کم می شود باید ارتفاع ودج تا حد امکان کم باشد؛ لذا پیشنهاد می شود بهترین حال برای تنظیم تریم مناسب همراه با پایداری شناور برای حالت ترکیبی ودج قابل حصول است و همچنین پیشنهاد می شود در ادامه کار انجام شده، مقایسهای بین سطوح لیفت ساز پاشنه از جمله اینترسپتور ودج، فویل و تریم تب از جهت تأثیر آن در افزایش پایداری و کاهش یا افزایش درگ و لیفت انجام شود.

مراجع

[1] Von Karman, T. H., "The impact on seaplane floats during landing," 1929.

[2] Milwitzky, B., "A generalized theoretical and experimental investigation of the motions and hydrodynamic loads experienced by V-bottom seaplanes during step-landing impacts," 1948.

[3] Schnitzer, E., "Theory and procedure for determining loads and motions in chineimmersed hydrodynamic impacts of prismatic bodies (No. NACA-TN-2813)," NATIONAL AERONAUTICS AND SPACE ADMINISTRATION WASHINGTON DC, 1952.

[4] Ghadimi P, Tavakoli T, Dashtimanesh A, An analytical procedure for time domain simulation of roll motion of the warped planing hulls, Inst. Mech. Eng. Part M: J. Eng. Marit. Environ. (2015), http://dx.doi.org/10.1177/1475090215613536, Published Online: Nov. 2015.

[5] Ghadimi P, Tavakoli S, Dashtimanesh A, Coupled heave and pitch motions of planing hulls

Н

سال بیستم/ شماره ۸۵/ بهار و تابستان۰۰۶۱

[19] Savitsky D, Brown PW (1976) Procedures for hydrodynamic evaluation of planning hulls in smooth and rough water. *Marine technology*, 13(4): 381-400.

[20] D. Savitsky, Hydrodynamic design of planing hulls, Mar. Technol. 1 (1964)71–95.

[21] Cumming D, Pallard R, Thornhill E, Hally D, Dervin M (2006) hydrodynamic design of a stern flap appendage for the HALIFAX class frigates, *MARI-TECH 2006, Halifax, N.S* June 14 – 16.

[22] Jang SH, Lee HJ, Joo YR, Kim JJ, Chun HH (2009) Some practical design aspects of appendages for passenger vessels, *International journal of Naval Architecture and Ocean Engineering*, 1: 50-56.

[23] Tsai, J., Hwang, J., Chou, S., 2003. Study on the compound effects of interceptor with stern flap for two fast Monohulls with transom stern. In: Proceedings of the Seventh International Conference on Fast Sea Transportation, FAST 2003, Session D1, 23–28, Ischia, Italy.

[24] Stefano Brizzolara. HYDRODYNAMIC ANALYSIS OF INTERCEPTORS WITH CFD METHODS. 7th Int. Conference on Fast Sea Transportation - FAST 2003 – Ischia, Italy.

[25] A.A.K. Rijkens, J.A. Keuning and R.H.M. Huijsmans. A computational tool for the design of ride control systems for fast planing vessels. International Shipbuilding Progress 58 (2011) 165–190.

[26] Karimi MH, Seif MS, Abbaspoor M (2013) An experimental study of interceptor's effectiveness on hydrodynamic performance of high-speed planing crafts, *Polish Maritime Research*, 20: 21-29.

[27] MANSOORI M, FERNANDES A. C, Hydrodynamics of the interceptor on a 2-D flat plate by CFD and experiments, journal of hydrodynamics, 2015,27(6):919-933. at non-zero heel angle, Applied Ocean Research 59 (2016) 286–303.

[6] Ghadimi P, Tavakoli S, Dashtimanesh A, Zamanian P (2017). Steady performance prediction of a heeled planing boat in calm water using asymmetric 2D+ T model, Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part M: Journal of Engineering for the Maritime Environment, 231, 234-257.

[7] P. Ghadimi, S. Tavakoli, M. A. Feizi Chekab, A. Dashtimanesh. INTRODUCING A PARTICULAR MATHEMATICALMODEL FOR PREDICTING THE RESISTANCE AND PERFORMANCE OF PRISMATIC PLANING HULLS IN CALM WATER BY MEANS OF TOTAL PRESSURE DISTRIBUTION. Journal of Naval Architecture and Marine Engineering, 12(2015) 73-94.

[8] Ghadimi P, Tavakoli S, Dashtimanesh A. (2016), Calm water performance of hard-chine vessels in semi-planing and planing regimes. Polish Maritime Res, 23(4), 23-45.

[9] Svahn D, 2009. Performance prediction of hulls with transverse steps. MSc Thesis, KTH, Stockholm.

الملاء المال الملك

ج

[10] Danielson, J., and Stromquist, J., "Conceptual design of super yacht tender," Marine System Center for Naval Architecture, KTH University, 2012.

[11] Wang CT (1980) Wedge effect on planing hulls, *Journal of Hydronautics*, 14(4): 122-124.

[12] Lee E, Pavkov M, Mccue-Weil W. 2014. The Systematic variation of step configuration and displacement for a double-step planing craft. *Journal of Ship Production and Design*. 30(2): 89–97.

[13] FALTINSEN, O. M. 2005 Hydrodynamics of High-Speed Marine Vehicles, Cambridge University Press, Cambridge University Press, New York, New York.

[14] Clement EP. 2003. A configuration for a stepped planing boat having minimum drag. Bethesda (MD): David Taylor Model Basin, US Naval Surface Warfare Center.

[15] Agostino De Marco, Simone Mancini, Salvatore Miranda, Raffaele Scognamiglio, Luigi Vitiello. Experimental and numerical hydrodynamic analysis of a stepped planing hull. Applied Ocean Research 64 (2017) 135–154.

[16] A. Sverchkov, Application of air cavities on high-speed ships in Russia, in:International Conference on Ship Drag Reduction (SMOOTH-Ships), Istanbul,2010.

[17] Karafiath, G. and S.C. Fisher, 'The effect of Stern Wedges on Ship Powering Performance', Naval Engineers Journal, May, 1987.

[18] Millward A (1987) Effect of wedges on the performance characteristics of two planing hulls, *Journal of Ship Research*, 20(4): 224-232.

